

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] ૯ એસ. સી. આર. ૧૦૨

જયંત પી. સંગપાલ

વી.

સુમન ઘોલપ અને ઓઆરએસ.

(૨૦૦૬નો એસ. એલ. પી. (ફોજદારી) નંબર ૬૪૦૮)

જુલાઈ ૨૮, ૨૦૧૦

[અલ્ટમાસ કબીર અને ડૉ. મુકુંદકમ શર્મા, જે. જે.]

માનવ અધિકાર સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૯૩-કલમ ૧૨ (એ)-પોલીસ અધિકારીઓ સામેની ફરિયાદ-પોલીસ કસ્ટડીમાં ફરિયાદીના પુત્ર પર શારીરિક ત્રાસનો આરોપ-રાજ્ય માનવ અધિકાર પંચે એવું માન્યું હતું કે પોલીસ કર્મચારીઓ માનવ અધિકારોના ઉલ્લંઘન માટે જવાબદાર છે અને વળતરની ભલામણ કરી હતી-રાજ્ય સરકાર આયોગના આદેશનો અમલ કરી રહી છે-આયોગના આદેશ સામે રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવી-અપીલ પર, ચુકાદો

આપ્યો:પોલીસ કસ્ટડીમાં ફરિયાદીના પુત્રની યાતના અંગે કમિશન અને હાઈકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ તારણ વાજબી છે-ત્રાસની ફરિયાદને રદિયો આપવા માટે કોઈ સામગ્રી નથી.

પ્રતિવાદી નંબર ૧ એ અરજદાર અને પ્રતિવાદી નંબર ૩ થી ૫ (પોલીસ અધિકારીઓ) સામે રાજ્ય માનવાધિકાર આયોગ સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરી હતી.તેણીએ આરોપ લગાવ્યો હતો કે જ્યારે તેનો પુત્ર એક વેપારી 'એ' ના સ્ટોલ પર ગયો હતો, ત્યારે તેના દ્વારા તેના પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો અને તેને ઈજા પહોંચાડવામાં આવી હતી.જ્યારે તે તેના પુત્રને પોલીસ સ્ટેશન લઈ ગયો ત્યારે તેને રાહ જોવાનું કહેવામાં આવ્યું.આ દરમિયાન 'એ' અને તેનો પરિવાર પોલીસ સ્ટેશન આવ્યો.પોલીસે પહેલા 'એ' ની ફરિયાદનો સ્વીકાર કર્યો હતો.ત્યારબાદ પોલીસ કર્મચારીઓએ ફરિયાદીના પુત્ર પર હુમલો કર્યો અને તેની અટકાયત પણ કરી હતી.પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા ફરિયાદીને આ ઘટના અદાલતમાં જાહેર ન કરવાની અને અદાલતમાં કોઈ ફરિયાદ ન કરવાની ધમકી આપવામાં આવી હતી.તેમના પુત્રને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.પરંતુ ફરી એકવાર તેને પોલીસ સ્ટેશન લઈ જવામાં આવ્યો અને તેના પર હુમલો કરવામાં આવ્યો.ફરિયાદીના આરોપોને તેના પુત્ર દ્વારા સંપૂર્ણ સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું, જેની અટકાયત કરવામાં આવી હતી.

જવાબમાં પોલીસ અધિકારીઓએ આરોપોને નકારી કાઢ્યા હતા.ડી. સી. પી. દ્વારા રજૂ કરાયેલા અહેવાલમાં, એવો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે ફરિયાદીના પુત્રએ 'એ' પાસેથી 'હફ્તાની' માંગ કરી હતી અને ના પાડતા તેના પર હુમલો કર્યો હતો; તેણે પોતાને રેઝરથી ઈજા પહોંચાડી હતી; તે એક રીઢો ગુનેગાર હતો અને તેની સામે મહારાષ્ટ્ર પ્રિવેન્શન ઓફ ડેન્જરસ એક્ટિવિટીઝ ઓફ સ્લમલોર્સ, બુટલેગર્સ એન્ડ ડ્રગ ઓફેન્ડર્સ એક્ટ, ૧૯૮૧ હેઠળ કાર્યવાહી પણ શરૂ કરવામાં આવી હતી.

પંચે પોલીસ કર્મચારીઓના બચાવ પર અવિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો હતો અને તબીબી પુરાવા પર આધાર રાખીને અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે અરજદાર અને પ્રતિવાદી નંબર ૩, ના હાથે ફરિયાદીના પુત્રના માનવ અધિકારોનું ઉલ્લંઘન થયું હતું.જ. અને પ.પંચે વળતર પેટે રૂ. ૪૫, ૦૦૦/- પોલીસ અત્યાચાર માટે ફરિયાદીને જે બાદમાં પ્રતિવાદીઓ અને અરજદાર પાસેથી વસૂલવાની હતી.અરજદારે હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જે રાજ્ય સરકાર દ્વારા તેમને આપવામાં આવેલી સમજણને કારણે પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી કે તેણે કમિશન દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશનો અમલ ન કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

અરજદારે પછીની રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જે આ આધાર પર ફગાવી દેવામાં આવી હતી કે અગાઉની રિટ પિટિશન પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી તે

હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને રિટ પિટિશનને ધ્યાનમાં લેવાની કોઈ જરૂર નથી; અને રાજ્યએ આદેશને પડકાર્યો ન હતો અને તેનું પાલન પણ કર્યું હતું.તેથી, અરજદાર દ્વારા તાત્કાલિક વિશેષ રજા અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.

અરજીને ફગાવી દેતા કોર્ટે,

ઠરાવ્યું :રાજ્ય માનવાધિકાર આયોગના આદેશથી અલગ થવાનું કોઈ કારણ નથી, જેને હાઈકોર્ટ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું.આયોગ અને હાઈકોર્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે તપાસ કરવામાં આવેલી પૂરતી સામગ્રી છે કે પ્રતિવાદી-ફરિયાદીના પુત્રને કોઈ પણ ગુનામાં ધરપકડ કરાયેલ અથવા અટકાયત કરાયેલ વ્યક્તિઓની કસ્ટડી સંબંધિત નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરીને કસ્ટડીમાં શારીરિક ત્રાસ આપવામાં આવ્યો હતો.આ અદાલત પુરાવાઓનું વધુ મૂલ્યાંકન કરવા માટે નથી, કારણ કે બે મંચોને તેની તપાસ કરવાની તક મળી છે.સ્પષ્ટ ઇનકાર સિવાય, અરજદાર અને પ્રતિવાદી નંબર ૩ થી ૫ દ્વારા ફરિયાદીના પુત્રની ત્રાસની ફરિયાદને રદિયો આપવા માટે રેકૉર્ડ પર કોઈ સામગ્રી નથી.તે સ્પષ્ટ છે કે ગમે તે કારણોસર, જેમાં તેની પૂર્વભૂમિકા પણ સામેલ હોઈ શકે છે, તેની સાથે 'એ' થી અલગ વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેની સામે તે ફરિયાદ કરવા આવ્યો હતો અને આખરે આરોપી બન્યો હતો.[પેરા ૧૪] [૧૧૦-G-H; ૧૧૧-A-B]

ફોજદારી અપીલીય હકૂમત ૨૦૦૬નો એસ. એલ. પી. (ક્રિમિનલ) નંબર ૬૪૦૮.

૨૦૦૫ ના સી. આર. એલ. ડબલ્યુ. પી. નંબર ૧૮૩૯ માં બોમ્બે ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચરના ૩૦.૮.૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અરજદાર માટે કે. એન. રાની.

પ્રતિવાદીઓ માટે સુશીલ કરંજકર, સંજય ખાર્ડે અને આશા ગોપાલન નાયર.

અદાલતનો ચુકાદો અલ્ટામાસ કબીર, જે. દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

૧. અહીં અરજદારે બોમ્બે હાઈકોર્ટના ૨૦૦૫ની ક્રિમિનલ રિટ પિટિશન No.૧૮૩૯ ને ફગાવી દેવાના આદેશને પડકાર્યો છે, જેમાં તેણે કેસ No.૧૯૧૨/૨૦૦૨/૩૨૫૮ માં મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય માનવાધિકાર આયોગ દ્વારા ૧૯ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૪ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશને પડકાર્યો હતો. આ કેસમાં ફરિયાદી શ્રીમતી હતી. સુમન શ્રીરામ ઘોલપ, અહીં પ્રતિવાદી નંબર ૧ છે. ઉપરોક્ત ફરિયાદમાં, બૃહદ મુંબઈના પોલીસ કમિશનર દ્વારા મહારાષ્ટ્ર રાજ્યને પ્રતિવાદી નંબર ૧ બનાવવામાં આવ્યું હતું. પ્રતિવાદી Nos. ૨, ૪ અને ૫

શાહુનગર પોલીસ સ્ટેશન, મુંબઈ-૧૭ સાથે જોડાયેલા પોલીસ કર્મચારીઓ હતા.અહીંના અરજદારને ઉપરોક્ત ફરિયાદ કેસમાં ત્રીજો પ્રતિવાદી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે ફરિયાદીનો કેસ હતો કે પ્રતિવાદીઓએ માનવાધિકાર સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૩ની કલમ ૧૨ (એ) ના દાયરામાં ફરિયાદીના પુત્ર બબનના માનવાધિકારોનું ઉલ્લંઘન કર્યું હતું.

૨. ફરિયાદમાં જાહેર થયેલા તથ્યો અને મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય માનવાધિકાર આયોગ, મુંબઈ દ્વારા તેની સુનાવણી દરમિયાન પ્રકાશમાં આવેલા તથ્યો, જેને હવે પછી "આયોગ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, તે સૂચવે છે કે ફરિયાદી, જે વિધવા છે, તેને બે પુત્રો હતા, એક કિસાન અને બીજો બબન.તે સંજય ગાંધી નગર ઝોપડપટ્ટી, માટુંગામાં રહે છે અને પોતાની આજીવિકા મેળવવા માટે ઘરેલુ નોકર તરીકે કામ કરે છે.તેનો મોટો પુત્ર કિસાન તેના પરિવાર સાથે નવી મુંબઈના વાશીમાં રહે છે અને ફરિયાદી તેના અપરિણીત નાના પુત્ર બબન સાથે માટુંગા ખાતે રહે છે.૧૯૯૮માં, બબનની ધારાવી પોલીસ દ્વારા એક કેસમાં ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, જેની સુનાવણી સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને ૨જી મે, ૨૦૦૨ના રોજ તેને તેના સંદર્ભમાં નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, બબન સામે વિવિધ કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને ધારાવી પોલીસ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા કેસમાં નિર્દોષ જાહેર થયા બાદ, તે માટુંગા છોડીને તેના મોટા ભાઈ સાથે વાશીમાં રહેવા ગયો હતો જ્યાં તે શેરી વિક્રેતા તરીકે

ફળો વેચીને આજીવિકા કમાતો હતો.સમાહના અંતે તે ફરિયાદીને મળવા આવતો હતો અને ૩૦ જૂન, ૨૦૦૨ના રોજ તે ફરિયાદીને મળવા માટુંગા આવ્યો હતો.જ્યારે તેઓ તેમની માતાના નિવાસસ્થાને હતા, ત્યારે માનવ અધિકાર પંચ સમક્ષ પ્રતિવાદી નંબર ૪, એ. એસ. આઈ. કે. આર. કુબેલ, કેટલાક અન્ય પોલીસ કર્મચારીઓ સાથે આવ્યા અને બબનને તેમની સાથે પોલીસ સ્ટેશન જવા કહ્યું.જોકે, બીજા દિવસે તેમને મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

૩. ૮મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૨ના રોજ સવારે લગભગ ૮ વાગ્યે બબન એક અબ્બાસ ભાઈના સ્ટોલ પર ગયો હતો.ફરિયાદીના જણાવ્યા અનુસાર, અબ્બાસ સૈયદ અલી કાદરી @અબ્બાસ અલી દ્વારા તેના પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો અને ઘાયલ કરવામાં આવ્યો હતો. ફરિયાદી તેને લોહીલુહાણ ઇજાઓ સાથે પોલીસ સ્ટેશનમાં લઈ ગઈ હતી જ્યાં ફરજ અધિકારીએ તેને રાહ જોવાનું કહ્યું હતું.આ દરમિયાન અબ્બાસ અલી અને તેના ત્રણ ભાઈઓ અને કેટલીક મહિલાઓ પોલીસ સ્ટેશન આવ્યા અને ત્યારબાદ તરત જ પોલીસ કર્મચારીઓ બહાર આવ્યા અને બબન પર હુમલો કરવાનું શરૂ કર્યું.અહીં અરજદારે ફરિયાદીને પોલીસ સ્ટેશન છોડવાનું કહ્યું હતું.તે ફરિયાદીનો કેસ છે કે જ્યારે બબનની અટકાયત કરવામાં આવી હતી ત્યારે તેણી સાથે દુર્વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો હતો અને પોલીસ પરિસરમાંથી બળજબરીથી દૂર કરવામાં આવી હતી.એક કલાક પછી, પોલીસ કર્મચારી બબનને હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા જ્યારે ફરિયાદી ઘરે ગયો.

જ. તે પણ ફરિયાદીનો કેસ છે કે જ્યારે સાંજે તે તેના પુત્ર વિશે પૂછપરછ કરવા પોલીસ સ્ટેશન ગઈ ત્યારે તેણે જોયું કે તેને પોલીસ લોકઅપમાં મૂકવામાં આવ્યો છે.ત્યારબાદ તેણીને હવાલદાર કુબેલ દ્વારા જાણ કરવામાં આવી હતી કે તેણીના પુત્રને પોલીસ સ્ટેશનમાંથી મુક્ત કરવામાં આવશે નહીં અને તે મુજબ, બીજા દિવસે તેણી બાંદ્રા ખાતે મેજિસ્ટ્રેટની અદાલતમાં ગઈ હતી, જ્યાં બબનને રિમાન્ડ માટે રજૂ કરવાના હતા.ફરિયાદકર્તાએ પોતાની ફરિયાદમાં ઉલ્લેખ કર્યો હતો કે અગાઉના દિવસની ઘટનાઓ જાહેર ન કરવા માટે પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા તેને ધમકી આપવામાં આવી હતી, પરંતુ જ્યારે બબનને રજૂ કરવામાં આવ્યો ત્યારે તેણે જોયું કે તેના આખા શરીર પર પટ્ટીઓ હતી અને તેની પીઠ અને હાથ પર ઈજાઓ હતી.ફરિયાદીને કોર્ટમાં કોઈ ફરિયાદ ન કરવાની ધમકી આપવામાં આવી હતી કારણ કે અન્યથા તેનો પુત્ર અન્ય ગુનાઓમાં સામેલ થઈ જશે.ત્યારબાદ, બબનને ૬ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૨ના રોજ જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ ફરી એકવાર તેને ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૨ના રોજ પોલીસ સ્ટેશનમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો અને તેણે અબ્બાસ અલીના પુત્ર પર હુમલો કર્યો હોવાના આધારે તેની સાથે કથિત રીતે હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો.ફરિયાદીની ફરિયાદ હતી કે તેના અથવા તેણીના પુત્ર દ્વારા અબ્બાસ અલી સામે કરવામાં આવેલી ફરિયાદ નોંધવાને બદલે પોલીસે અબ્બાસ અલીના કહેવા પર તેના પુત્ર સામે કેસ નોંધ્યો હતો અને તેને જામીન પર મુક્ત ન થાય ત્યાં સુધી

ગેરકાયદેસર રીતે પોલિસી કસ્ટડીમાં રાખ્યો હતો.તેણીએ એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે પોલીસ તેને અને તેના પુત્રોને કોઈ કારણ અથવા સમર્થન વિના હેરાન કરી રહી છે અને તેથી તેમની સામે યોગ્ય કાર્યવાહી થવી જોઈએ.

૫. ફરિયાદીના આરોપોને તેના પુત્ર બબને સંપૂર્ણ સમર્થન આપ્યું હતું, જેણે પુનરાવર્તન કર્યું હતું કે પોલીસ કર્મચારીઓ દ્વારા તેની સાથે દુર્વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૬. પ્રતિવાદીઓ સામેના આરોપોના જવાબમાં, તમામ પ્રતિવાદીઓએ આરોપોને નકારીને પોતપોતાના સંબંધિત જવાબો દાખલ કર્યા હતા, અને ખાસ કરીને, ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ, ઝોન V, વર્લી, મુંબઈ દ્વારા રજૂ કરાયેલા અહેવાલમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે ફરિયાદીનો પુત્ર, બબન, ૮મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૨ના રોજ અબ્બાસ અલીની દુકાન પર ગયો હતો અને ₹૫,૦૦૦/- ની રકમ 'હફ્તાની' માંગ કરી હતી.અબ્બાસ અલીએ તે ચૂકવવાની ના પાડી ત્યારે, બાબને તેના પર રેઝરથી હુમલો કર્યો અને તેને ધમકી આપી કે તે બીજા દિવસે ફરીથી આવશે.સાયન હોસ્પિટલમાં સારવાર લીધા પછી, ઉક્ત અબ્બાસ અલીએ શાહુનગર પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ નોંધાવી હતી, જેના આધારે ૨૦૦૨નો ગુનો આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૮૭ અને ૩૨૪ હેઠળ બબન સામે નોંધવામાં આવ્યો હતો, જેના પગલે બબનની ધરપકડ

કરવામાં આવી હતી.ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસના અહેવાલમાં એવું પણ બહાર આવ્યું છે કે બબન એક રીઢો ગુનેગાર હતો, જેની સામે ૧૯૯૨થી ૧૯૯૫ની વચ્ચે ધારાવી પોલીસ સ્ટેશનમાં આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૨૬,૧૧૪,૩૭૯,૪૫૨,૩૪૨ અને ૩૭૬ હેઠળ પણ અનેક ગુનાહિત કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.એવું પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે મહારાષ્ટ્ર પ્રિવેન્ટિવ ઓફ ડેન્જરસ એક્ટિવિટીઝ ઓફ સ્લમલોર્સ, બુટલેગર્સ એન્ડ ડ્રગ ઓફેન્ડર્સ એક્ટ, ૧૯૮૧ હેઠળ બબન સામે અટકાયતની કાર્યવાહી પણ શરૂ કરવામાં આવી હતી.

૭. જ્યાં સુધી અહીં અરજદાર સહિત પોલીસ કર્મચારીઓની વાત છે, તેમણે માત્ર ફરિયાદકર્તાના પુત્રની ધરપકડ કરી હતી, જે અબ્બાસ અલી દ્વારા કરવામાં આવેલી ફરિયાદ પર કરવામાં આવી હતી, જે ગાંધી નગર લેબર કેમ્પ, મુંબઈમાં આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૮૭ અને ૩૨૪ હેઠળ ખાધાન્નનો વેપારી છે અને તેઓએ તેમના ઉપરી અધિકારીઓની સૂચના પર કાર્યવાહી કરી હતી.૨૭મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૨ના રોજ બબન સામે પસાર કરવામાં આવેલા અટકાયતના આદેશ અને તેની અને તેના ભાઈ કિસાન સામે ધારાવી પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલા અન્ય વિવિધ ગુનાઓનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો.

૮. ઉપરોક્ત આક્ષેપોના આધારે, પ્રતિવાદી નંબર ૧ દ્વારા મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય માનવાધિકાર આયોગ, મુંબઈ સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેના અથવા તેણીના પુત્ર દ્વારા અબ્બાસ અલી સામે કરવામાં આવેલી ફરિયાદ નોંધાવવાને બદલે, અરજદાર અને પ્રતિવાદીએ અબ્બાસ અલીના કહેવા પર તેના પુત્ર સામે કેસ દાખલ કરીને ઉક્ત અબ્બાસ અલીને અનુચિત રીતે સામેલ કર્યો હતો અને જામીન પર મુક્ત ન થાય ત્યાં સુધી તેને ગેરકાયદેસર રીતે પોલીસ કસ્ટડીમાં રાખ્યો હતો. નોટિસ આપવામાં આવ્યા પછી, અહીંના અરજદાર અને અન્ય પ્રતિવાદીઓ આયોગ સમક્ષ હાજર થયા અને તેમના સંબંધિત સોગંદનામા દાખલ કર્યા, જેના પર આયોગ દ્વારા વિગતવાર વિચારણા કરવામાં આવી હતી. પંચે નોંધ્યું હતું કે અબ્બાસ અલી વતી કોઈ સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું ન હતું કે તેમના વતી કોઈ મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા. વધુમાં, અહીંના અરજદાર સહિત કોઈપણ પોલીસ અધિકારીઓ દ્વારા તેમના નિવેદન અનુસાર સાક્ષીઓને ઘટના માટે બોલાવવાનો કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો. આખરે, પંચે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:—

"અબ્બાસ અલી પર બબ્બન દ્વારા ગેરવસૂલી અથવા હુમલાની કથિત ઘટનાને ઉજાગર કરવામાં વિસંગતતાઓ અને વિરોધાભાસની પ્રશંસા કરવા પર, એવું લાગે છે કે બચાવમાં રજૂ કરાયેલ આખું સંસ્કરણ એક કલ્પના સિવાય બીજું કંઈ નથી.

૯. બીજી તરફ, ફરિયાદી અને તેના પુત્ર બબને જણાવ્યું હતું કે જ્યારે તેઓ ફરિયાદ નોંધાવવા પોલીસ સ્ટેશન પહોંચ્યા ત્યારે તેમને બહાર રાહ જોવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું. થોડા સમય પછી, અબ્બાસ અલી અને તેના ભાઈઓ અને કેટલીક મહિલાઓ પોલીસ સ્ટેશન આવ્યા અને પોલીસ દ્વારા પહેલા તેમનું મનોરંજન કરવામાં આવ્યું અને જોકે બબન હુમલાનો ભોગ બન્યો હતો, પરંતુ તેની ગેરકાયદેસર રીતે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. લોકમાન્ય તિલક જનરલ હોસ્પિટલના ડૉ. રાજુ પટેલનાં તબીબી પુરાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, જે આવા સિદ્ધાંતને સમર્થન આપતા ન હતા, પંચે પોલીસ કર્મચારીઓના બચાવને પણ નકારી કાઢ્યો હતો કે બાબને પોતાને રેઝરથી ઇજા પહોંચાડી હતી. પંચે ડૉક્ટરના એ પુરાવાની પણ નોંધ લીધી કે બબનને છાતીમાં દુખાવાની ફરિયાદ કરી હતી અને તેને સવારે ૨:૩૦ વાગ્યે હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો. તેમની ડાબી અગ્રવર્તી છાતી પરની કોમળતા માટે સારવાર કરવામાં આવી હતી, જે તેમની પાંસળી પર અસ્થિભંગ દર્શાવે છે. ઉપરોક્ત હકીકતોમાં, પંચને એવું માનવા માટે કોઈ ખચકાટ નહોતો કે પ્રતિવાદી Nos. ૩, ૪ અને ૫ અને અહીં અરજદારના હાથે બબનના માનવ અધિકારોનું ઉલ્લંઘન થયું હતું. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને પંચે નીચે મુજબ ભલામણ કરી હતી:—

"(ક) રાજ્ય સરકાર પોલીસ અત્યાચારનો ભોગ બનેલી વ્યક્તિ વતી ફરિયાદીને વળતર તરીકે Rs. ૪૫,૦૦૦/- ની રકમ ચૂકવશે અને પ્રતિવાદીઓ પાસેથી તે રકમની વસૂલાત કરશે—પીએસઆઈ શ્રી જી. જી.

નવેલે, પીએસઆઈ શ્રી જે. પી. સાંકપાલ, પીએસઆઈ શ્રી કે. આર. કુબલ;

((ખ) રાજ્ય સરકાર આ નિર્દેશોની પ્રાપ્તિથી છ માંગણીઓની અંદર તેનો પાલન અહેવાલ પંચને સુપરત કરશે.

૧૦. પંચના ઉપરોક્ત આદેશને અહીં બોમ્બે હાઈકોર્ટ સમક્ષ અરજદાર દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો હતો, જેણે ૩૦મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૬ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા તેને ફગાવી દીધો હતો, જેમાં સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યએ આયોગ દ્વારા ૧૮મી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૪ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશને પડકાર્યો ન હતો અને તેનું પાલન પણ કર્યું હતું, તેથી રિટ પિટિશનને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નહોતી, ખાસ કરીને એ હકીકતને કારણે કે અહીં અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અગાઉની અરજી જેમાં તેણે ઉપરોક્ત આદેશને પડકારતી રાહત માંગી હતી તે પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી.

૧૧. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. એન. રાયે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદી નંબર ૧ના પુત્ર બબનનો ઇતિહાસ સ્પષ્ટ રીતે દર્શાવે છે કે તે આદતનાં ગુનેગાર હતા અને તેમની સામે નોંધાયેલા વિવિધ ફોજદારી કેસોમાં સામેલ હતા કારણ કે તેઓ માટુંગા રેલવે કોલોની, સંજય ગાંધી નગર, કુંચી કુર્વે નગર, માટુંગા લેબર કેમ્પ અને તેની આસપાસના વિસ્તારોમાં ધારાવી અને શાહુનગર પોલીસ સ્ટેશનોના અધિકારક્ષેત્રમાં લોકોના મનમાં આતંકનું શાસન

ઊભું કરી રહ્યા હતા અને તેમને મહારાષ્ટ્ર પોલીસ કાયદા હેઠળ અટકાયતમાં પણ લેવામાં આવ્યા હતા. ગ્રેટર મુંબઈના પોલીસ કમિશનર દ્વારા નિવારક અટકાયત કાયદો, જેની એડવાઈઝરી બોર્ડ દ્વારા પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે.શ્રી રાયે રજૂઆત કરી હતી કે પંચે અરજદાર અને પ્રતિવાદી દ્વારા પને દાખલ કરવામાં આવેલા સોગંદનામા તેમજ ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ, ઝોન V, વર્લી, મુંબઈના અહેવાલની અવગણના કરી હતી.શ્રી રાયે રજૂઆત કરી હતી કે આયોગ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણથી વ્યથિત, અરજદારે બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં રૂ.૨૦૦૫ની રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જે મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વતી તેમને આપવામાં આવેલી સમજણને કારણે પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી કે તેણે આયોગ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશનો અમલ ન કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.શ્રી રાયે રજૂઆત કરી હતી કે આયોગના આદેશને પડકારતી રિટ અરજી પર વિચારણા કરતી વખતે તેને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ નહીં, કારણ કે અગાઉની રિટ અરજી એવી ઘટનાના આધારે પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી જે ક્યારેય અમલમાં આવી ન હતી.

૧૨. શ્રી રાયે અંતે રજૂઆત કરી હતી કે, તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપો અને ડૉક્ટર દ્વારા આપવામાં આવેલા નિવેદન કે તેમણે બબનના શરીરના અમુક ભાગો પર ચોક્કસ કોમળતા જોઈ હતી તે સિવાય, બબન પર ખરેખર અરજદાર અથવા પ્રતિવાદી દ્વારા હુમલો કરવામાં આવ્યો હોવાનું સૂચવવા માટે રેકૉર્ડ પર કંઈ જ નથી.શ્રી રાયે વિનંતી કરી હતી કે, બબનના ભૂતકાળને ધ્યાનમાં રાખીને,

બચાવ પક્ષે એવું માન્યું હતું કે તેણે અરજદાર અને પ્રતિવાદીને દોષિત ઠેરવવા માટે રેઝરથી પોતાને ઇજા પહોંચાડી હતી, તેને નકારી શકાય નહીં અને આયોગ દ્વારા તેને નકારી શકાય નહીં.

૧૩. જ્યાં સુધી મહારાષ્ટ્ર રાજ્યની વાત છે, ત્યાં સુધી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે રાજ્ય માનવાધિકાર આયોગની ભલામણનો અમલ કરવામાં આવ્યો છે અને રાજ્યએ આયોગના આદેશને પડકાર ન આપવાનું પસંદ કર્યું હોવાથી રાજ્ય વતી કોઈ અલગ રજૂઆત કરવામાં આવશે નહીં.

૧૪. શ્રી રાય દ્વારા બબનની પૃષ્ઠભૂમિ પર વિશેષ ભાર મૂકવાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે પંચના આદેશને કાળજીપૂર્વક ધ્યાનમાં લીધો છે, જેને ઉચ્ચ અદાલતે સમર્થન આપ્યું હતું અને અમને તેની સાથે મતભેદ થવાનું કોઈ કારણ દેખાતું નથી.ત્યાં પૂરતી સામગ્રી છે, જેની આયોગ અને હાઈકોર્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે તપાસ કરવામાં આવી છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૧ ના પુત્રને કોઈ પણ ગુનાના સંબંધમાં ધરપકડ કરાયેલ અથવા અટકાયત કરાયેલ વ્યક્તિઓની કસ્ટડી સંબંધિત નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરીને કસ્ટડીમાં શારીરિક ત્રાસ આપવામાં આવ્યો હતો.પુરાવાઓનું વધુ મૂલ્યાંકન કરવું અમારા માટે નથી કારણ કે બે મંચોને તેની તપાસ કરવાની તક મળી છે.સ્પષ્ટ અસ્વીકાર સિવાય, અરજદાર અને પ્રતિવાદી નંબર ૩ થી ૫ દ્વારા બબનની ત્રાસની ફરિયાદને રદિયો આપવા માટે રેકૉર્ડ પર

કોઈ સામગ્રી નથી.તે સ્પષ્ટ છે કે ગમે તે કારણોસર, જેમાં તેની પૂર્વભૂમિકા પણ સામેલ હોઈ શકે છે, તેની સાથે અબ્બાસ અલીથી અલગ વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેની સામે તે ફરિયાદ કરવા આવ્યો હતો અને આખરે આરોપી બન્યો હતો.

૧૫. આવા સંજોગોમાં અમે આયોગ અથવા ઉચ્ચ ન્યાયાલયના આદેશમાં દખલ કરવા માંગતા નથી અને તે મુજબ વિશેષ રજા અરજીને ફગાવી દેવામાં આવે છે.

સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.